

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120208529
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120208529.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: EDYPLUS s.r.o., so sídlom Žilinská cesta 130, 921 01 Piešťany, IČO: 36 258 881, proti žalovaným: 1. B. C., G.: XX.XX.XXXX, K. M. XXXX/X, XXX XX O., 2. Q. C., G.: XX.XX.XXXX, K. M. XXXX/X, XXX XX O., právne zastúpení: JUDr. Ing. Adrián Cupák, advokát, so sídlom Dr. Goldbergera 249/1, 089 01 Svidník, o zaplatenie 39.717,36 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 25.03.2021, č. k. 9Csp/124/2020-191, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Pripúšťa, aby z konania na strane žalobcu vystúpila obchodná spoločnosť: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, a na jej miesto do konania vstúpila obchodná spoločnosť: EDYPLUS s.r.o., so sídlom Žilinská cesta 130, 921 01 Piešťany, IČO: 36 258 881.

II. Potvrďuje rozsudok okrem výroku I.

III. Nepriznáva stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

I. Konanie z a s t a v u j e v časti prevyšujúcej požiadavku žalobcu na zaplatenie

O istiny 39 363,16 €,

O úrokov vyčíslených k 02.07.2020 vo výške 7 468,99 €,

O úrokov z omeškania vyčíslených k 02.07.2020 vo výške 5 795,83 €,

O 5,19 % ročného úroku zo sumy 39 761,36 € od 03.07.2020 do 15.07.2020,

- zo sumy 39 717,36 € od 16.07.2020 do 16.08.2020,

- zo sumy 39 673,36 € od 17.08.2020 do 15.09.2020,

- zo sumy 39 629,36 € od 16.09.2020 do 14.10.2020,

- zo sumy 39 610,31 € od 15.10.2020 do 29.10.2020,

- zo sumy 39 585,36 € od 30.10.2020 do 12.11.2020,

- zo sumy 39 541,36 € od 13.11.2020 do 14.12.2020,

- zo sumy 39 497,36 € od 15.12.2020 do 16.01.2021,

- zo sumy 39 453,36 € od 17.01.2021 do 15.02.2021,

- zo sumy 39 408,26 € od 16.02.2021 do 15.03.2021,

- zo sumy 39 363,16 € od 16.03.2021 do zaplatenia,

O 5,00% ročného úroku z omeškania zo sumy 47 230,35 € od 03.07.2020 do 15.07.2020,

- zo sumy 47 186,35 € od 16.07.2020 do 16.08.2020,
- zo sumy 47 142,35 € od 17.08.2020 do 15.09.2020
- zo sumy 47 098,35 € od 16.09.2020 do 14.10.2020
- zo sumy 47 079,30 € od 15.10.2020 do 29.10.2020
- zo sumy 47 054,35 € od 30.10.2020 do 12.11.2020
- zo sumy 47 010,35 € od 13.11.2020 do 14.12.2020
- zo sumy 46 966,35 € od 15.12.2020 do 16.01.2021
- zo sumy 46 922,35 € od 17.01.2021 do 15.02.2021
- zo sumy 46 877,25 € od 16.02.2021 do 15.03.2021
- zo sumy 46 832,15 € od 16.03.2021 do zaplattenia.

II. Žalobu z a m i e t a.

III. U r č u j e, že zmluvná podmienka nachádzajú sa v zmluve o splátkovom úvere uzavretej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi dňa 22.05.2014 v bode II. ods. 2 v znení:

„Poplatok za upomienku je vo výške 25 € za každú vystavenú upomienku“

a v Sadzobníku poplatkov a náhrad Q. účinného od 01.01.2014 na str. 22 v znení:

„Upomienka - 25 €“

je pre svoju neprijateľnosť n e p l a t n á.

IV. U r č u j e, že zmluvná podmienka nachádzajúca sa v zmluve o splátkovom úvere uzatvorenej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi dňa 22.05.2014 v bode III. ods. 4 v znení:

„Došlé sumy sa použijú najskôr na úhradu splatných nákladov, poplatkov, úrokov z omeškania, úrokov a istiny, a to v tomto poradí.

je pre svoju neprijateľnosť n e p l a t n á.

V. Žalobca j e p o v i n n ý zaplatiť žalovaným 1. a 2. ako oprávneným spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov.“

2. Citoval ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“), § 52 ods. 1 až 4, § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 27 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a doplnení a zmene niektorých zákonov (ďalej len „ZoB“).

3. V odôvodnení okrem iného uviedol, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi došlo k uzatvoreniu úverovej zmluvy zabezpečenej záložným právom k nehnuteľnostiam. Konštatoval, že v prejednávanej veci síce nejde o spotrebiteľský úver v režime ZoSÚ, s poukazom na jeho ust. § 1 ods. 3 písm. b) a c). Išlo však o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 OZ v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, podľa ktorého spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že vyžadovanie úrokov a poplatkov a predčasné zosplatenie úveru (ktoré je však neplatné) je v osobitostiach tejto veci výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi a zároveň v rozpore s poctivým obchodným stykom. Vychádzal z názoru, že aj keď v rámci poskytovania úveru zabezpečeného záložným právom k nehnuteľnosti nedochádza k aplikácii § 7 ZoSÚ o skúmaní bonity dlžníka s odbornou starostlivosťou, je presvedčený, že uvedená povinnosť pri úverovom právnom vzťahu je bežnou povinnosťou banky vzhľadom na potrebu jej racionálneho hospodárenia. Konštatoval, že žalobca nepredložil žiaden doklad o overení príjmu žalovaných, nezisťoval, či sa z ich mzdy nevykonávajú zrážky, žiadnym spôsobom nepreukázal relevantnosť tvrdených výdavkov a ich špecifikáciu a pod. Spofahnutie sa iba na tvrdenie žalovaných o všetkých uvedených skutočnostiach je pri tak závažnom úkone ako je úver zabezpečený obydlím absolútne nedostatočné a nezodpovedajúce odbornej spôsobilosti očakávanej od banky (a to aj v smere ochrany klienta pred možným rizikovým prevzatím úveru). Výsledkom tohto je potom bezúročnosť a

bezpoplatkovosť úveru (s výnimkou poisťného, ktoré nie je nákladom samotného úveru, ale platbou za doplnkovú službu vo forme poisťovania) a nemožnosť jeho predčasného zosplatenia. Súd prvej inštancie v celom rozsahu žalobu zamietol (ako predčasnú) majúc za to, že záväzok žalovaných z úveru (pri zohľadnení jeho bezúročnosti a bezpoplatkovosti) je ku dňu rozhodovania súdu splatený v celom rozsahu. Súd prvej inštancie považoval za neprijateľný poplatok za upomienku vo výške 25 eur za každú vystavenú upomienku. Žalobca v rozpore s názvom „poplatok“ prezentuje tento za zmluvnú pokutu za omeškanie zo splácaním úveru. Potvrďuje teda, že napriek označeniu ide o skrytú sankciu, čo súd prvej inštancie považoval za neprípustné. Žalobca výšku nákladov na upomienku 25 eur nijako nepreukázal a súd túto sumu považoval za značne nadhodnotenú. Ďalej konštatoval, že jednostranné určenie započítania platieb žalobcom bez ohľadu na vyjadrenie a záujem spotrebiteľa a to na istinu až v poslednom rade je hrubo v neprospech spotrebiteľa a je neprijateľné, keďže jednak nezohľadňuje jeho vôľu ako platcu a jednak úmyselne navyšuje jeho dlh o úroky z omeškania, prípadne iné sankcie plynúce za omeškanie s platbou istiny pri započítaní zaplatenej sumy prednostne na iné položky ako istinu.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Konštatoval, že aj keď počas konania došlo k platbám zo strany žalovaných, túto skutočnosť nehodnotil iba formálne ako čiastočné splnenie žalobnej požiadavky, ale aj materiálne ako plnenie vo forme preddavku (zaplatenú sumu žalovaní reálne dlžní neboli), preto žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

5. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca v zákonnej lehote z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. V odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil úver poskytnutý žalovaným ako bezúročný a bez poplatkov, pretože na to nemal žiadny zákonný podklad. Zmluvu o splátkovom úvere, vzhľadom na dátum jej uzavretia (22.05.2014), by bolo možné posúdiť ako bezúročnú a bez poplatkov iba na základe ustanovenia § 11 ZoSÚ. S poukazom na ustanovenia § 1 ods. 3 písm. b), c) a e) uvedeného zákona, však na uzavretý úverový vzťah nie je možné aplikovať citovaný zákon, pretože poskytnutý úver je zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti a časový úsek medzi uzavretím úverovej zmluvy (22.05.2014), resp. čerpaním úverových prostriedkov (04.07.2014) a zmluvne dohodnutou konečnou splatnosťou úveru (20.06.2041), predstavuje obdobie presahujúce 10 rokov. Na úverovú zmluvu uzavretú medzi žalobcom a žalovanými tiež nie je aplikovateľná ani Smernica Rady 2008/48/ES (s poukazom na ustanovenia článku 2 ods. 2 písm. a) tejto Smernice). Zaplatenie zmluvných úrokov je teda obligatórnou náležitosťou záväzkového vzťahu, ktorý vznikne z úverovej zmluvy, preto ich zmluvné dojednanie nemôže zakladať rozpor s dobrými mravmi, a to ani za predpokladu, že by potenciálny veriteľ neskúmal bonitu potenciálneho dlžníka vôbec, čo nie je tento prípad, nakoľko žalobca v rámci svojho podania zo dňa 17.08.2020 preukázal, že k skúmaniu bonity žalovaných pred uzavretím úverovej zmluvy z jeho strany došlo. Z uvedených skutočností je zrejmé, že v prejednávanej veci neexistoval a neexistuje zákonný podklad pre posúdenie úveru poskytnutého žalovaným ako bezúročného a bez poplatkov. Pokiaľ súd prvej inštancie, v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku, per analogiam vychádzal z výkladu ustanovenia § 7 ods. 1 ZoSÚ, mal náležite aplikovať aj ustanovenie § 7 ods. 2 uvedeného zákona. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď určil, že poplatok za upomienku vo výške 25 eur je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (výrok III. napadnutého rozsudku). Poplatok za upomienku vo výške 25 eur nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko tento je v úverovej zmluve jasne a zrozumiteľne uvedený v časti I. čl. II. bode 2. zmluvy, ako aj v článku 8. písm. a) Sadzobníka poplatkov a náhrad A., ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy. Uvedený poplatok predstavuje sankciu za omeškanie so splácaním úveru, t.j. dohodnutú zmluvnú pokutu, ktorú predmetná zmluva obsahuje a ktorý s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 4 písm. k) a v) Občianskeho zákonníka nemôže byť považovaný za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Zároveň výška uvedenej zmluvnej pokuty spolu s účtovaným úrokom z omeškania, nepresiahla maximálnu výšku sankcií v spotrebiteľských zmluvách v zmysle § 3a Nariadenia vlády SR číslo 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie ďalej nepostupoval správne, keď určil, že spôsob započítavania jednotlivých úhrad v zmysle bodu II. ods. 4 zmluvy o splátkovom úvere, ktorú uzavrel žalobca so žalovanými dňa 22.05.2014, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (výrok IV. napadnutého rozsudku). Zmluvne dojednaný spôsob započítavania jednotlivých úhrad žalovaných nemôže byť posúdený ako neprijateľná zmluvná podmienka, nakoľko sa bez najmenších pochyb jedná o podmienku, ktorá sa týka hlavného predmetu plnenia, čo s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka priamo vylučuje vyslovenie (určenie) neplatnosti takejto podmienky súdom. Súd

prvej inštancie v rámci výroku IV. napadnutého rozsudku stanovil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku zmluvné ustanovenie, pri ktorom to zákon výslovne vylučuje a zároveň zmluvnú podmienku, ktorá iba primerane reflektuje existujúcu a v plnej miere použiteľnú právnu normu, konkrétne ustanovenie § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka, čím bez pochyb došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom. Žalobca navrhol, aby odvolací súd v rámci odvolacieho konania v zmysle ustanovenia § 389 odsek 1 písm. c) CSP odvolaním napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie zrušil a v zmysle ustanovenia § 391 odsek 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

6. Podľa § 80 ods. 1 až 3 CSP, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli. Súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované. Ten, kto vstupuje do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu.

7. Z citovaného ustanovenia § 80 ods. 1 až 3 CSP vyplýva, že v priebehu konania môže dôjsť k prevodu alebo prechodu práv či vecí, o ktoré sa vedie spor na inú osobu než stranu prebiehajúceho sporu. K zmene sporových strán môže dôjsť jedine a výlučne v dôsledku skutočnosti, ktorá nastala po začatí konania. Pri rešpektovaní princípu jednotnosti konania k zmene sporových strán môže dôjsť aj v odvolacom konaní. Subjektom, ktorý disponuje procesnou aktivitou pri zmene strán sporu je podľa novej právnej úpravy CSP výlučne žalobca, pričom žalobca je oprávnený navrhnúť zmenu sporových strán v každom možnom prípade. V prípade, že žalobca navrhuje, aby do konania vstúpil namiesto neho iný subjekt, je potrebný súhlas tohto subjektu so vstupom do konania.

8. Súd vyhovie návrhu na zmenu strany sporu v prípade, ak zmenu navrhne oprávnený subjekt, teda žalobca, ďalej ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu a ak sa preukáže, že došlo k právnej skutočnosti podľa § 80 ods. 1 CSP.

9. Odvolací súd po oboznámení sa s návrhom na zmenu strany sporu na strane žalobcu zo dňa 08.06.2021 a jeho prílohami - výpisom EDYPLUS s.r.o. z Obchodného registra Okresného súdu Trnava (oddiel: Sro: Vložka číslo: 14653/T), Rozhodnutím NBS o udelení povolenia spoločnosti EDYPLUS s.r.o. na poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov zo dňa 22.12.2016, Oznámením o postúpení pohľadávky a súhlasom nového žalobcu so vstupom do konania zo dňa 01.06.2021 a Zmluvou o postúpení pohľadávky č. XXXX/XXXX/CE zo dňa zo dňa 01.06.2021, mal za preukázané, že pôvodný žalobca ako postupca a spoločnosť EDYPLUS s.r.o., so sídlom Žilinská cesta 130, Piešťany, IČO: 36 28 881 ako postupník uzavreli Zmluvu o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE, predmetom ktorej bol odplatný prevod pohľadávky pôvodného žalobcu ako postupcu voči žalovaným zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX.

10. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd vyhovel návrhu na zmenu strany sporu na strane žalobcu v priebehu odvolacieho konania tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

13. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedali vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Vo vzťahu k odvolacím námietkam a doplnenie správnosti odvolací súd uvádza nasledovné.

14. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

15. Podľa § 3 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

16. Podľa § 27 ods. 1 ZoB, banka a pobočka zahraničnej banky vykonávajú obchody so svojimi klientmi na zmluvnom základe. Banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné pri výkone svojej činnosti postupovať obozretné, najmä sú povinné vykonávať obchody

a) spôsobom, ktorý zohľadňuje a zmierňuje riziká,

b) spôsobom, ktorý nepoškodzuje záujmy ich vkladateľov z hľadiska návratnosti ich vkladov a ktorý neohrozuje bezpečnosť a ekonomickú situáciu banky a pobočky zahraničnej banky alebo bezpečné fungovanie bankového systému porušením zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov,

c) za výhodných ekonomických a právnych podmienok pre banku alebo pobočku zahraničnej banky a pre ich klientov pri nimi vykonávaných obchodoch na účet klienta a pri vynaložení odbornej starostlivosti; vynaloženie odbornej starostlivosti je banka a pobočka zahraničnej banky povinná hodnoverne preukázať

17. Podľa § 27 ods. 6 ZoB, na účely tohto zákona sa rozumie a) vynaložením odbornej starostlivosti najmä to, že banka alebo pobočka zahraničnej banky

1. pri jednotlivých obchodoch porovnáva ponuky cien alebo doloží nevhodnosť či nemožnosť posúdenia viacerých ponúk,

2. dokumentuje spôsob uskutočnenia obchodu, kontroluje objektívnosť evidovaných údajov a predchádza vlastným stratám vrátane škôd,

3.uskutočňuje analýzu ekonomickej výhodnosti obchodov z dostupných informácií,

18. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie nepochybne vyplýva, že dňa 22. 05.2014 bola medzi pôvodným veriteľom A. A. Q..A.. a žalovanými ako dlžníkmi uzatvorená zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Predmetom tejto úverovej zmluvy bolo poskytnutie splátkového úveru vo výške 43.290 eur na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľností bankou žalovaným ako súkromným klientom. Žalovaní sa zaviazali splácať pohľadávku pravidelnými mesačnými splátkami v počte 324 vo výške 251,75 eura do termínu konečnej splatnosti 20.06.2041. Zároveň medzi pôvodným veriteľom ako záložným veriteľom a žalovanými ako záložcami bola uzavretá Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalovaných za účelom zabezpečenia pohľadávky zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Listom zo dňa 31.10.2017 A. A. Q..A.. oznámila žalovaným vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru pre porušenie bodu 8.1. písm. a) Produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery A. A. Q..A.. a celkovú pohľadávku zo zmluvy vo výške 43.125,17 eura žiadala uhradiť do 15 dní.

19. Súd prvej inštancie síce vylúčil použitie zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách na daný zmluvný vzťah vzhľadom na ustanovenie § 1 ods. 3 uvedeného zákona, avšak aplikoval ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka. V posudzovanej veci bola nesporne zmluva uzatvorená medzi pôvodným veriteľom, A. ako dodávateľom, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 OZ) a žalovanými, fyzickými osobami, ako spotrebiteľmi, ktorí pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ).

20. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

21. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t. j. k právnym normám ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jedinom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého dopredu vymedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje, z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce skutočnosti.

22. Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zn. C - 679/18: Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

23. Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zn. C - 449/13: Z toho vyplýva, že veriteľ musí po prvé v každom prípade a vzhľadom na osobitné skutočnosti prípadu posúdiť, či sú uvedené informácie primerané a dostatočné na ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa. V tejto súvislosti sa môže dostatočný charakter uvedených informácií líšiť vzhľadom na okolnosti uzatvorenia zmluvy o úvere, osobnú situáciu spotrebiteľa a výšku úveru. Toto ohodnotenie sa môže uskutočniť prostredníctvom dokumentov preukazujúcich finančnú situáciu spotrebiteľa, ale nemožno vylúčiť, že veriteľ zohľadní aj staršie informácie o finančnej situácii záujemcu na úver, ktorými môže disponovať. Obyčajné nepodložené vyhlásenia spotrebiteľa však nemôžu byť samy osebe dostatočné, ak k nim nie sú pripojené dôkazy.

24. Banka k poskytovaniu úveru nemôže pristupovať nezodpovedne a vždy musí zvažovať, komu úver poskytne a komu nie. Malo by byť preto bežnou obchodnou praxou a zvyklosťou zamerať sa pri poskytovaní úverov nielen na príjmové pomery žiadateľa o úver, ale aj na jeho bonitu, teda na schopnosť dlžníka úver splácať.

25. Poskytovanie úverov je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Je nelogické až hazardné, poskytovať úver osobe za podmienok, ktoré neprivedia nič iné len následný súdny spor, exekúciu, navyšovanie zadĺženia. Ak Súdny dvor uznal ako odrazujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke. Zmyslom a cieľom úverovania nemôže byť sledovanie exekúcie obyvateľstva, najmä u subjektov personálne vybavených v oblasti právnej ako aj ekonomickej.

26. I keď v prejednávanej veci je vylúčené použitie § 7 ods. 1 ZoSÚ, odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie, že súčasťou odbornej starostlivosti banky pri poskytovaní úveru (obzvlášť ktorý je zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti) je povinnosť posúdiť úverovú schopnosť klienta a brať na zreteľ jeho existujúcu situáciu, najmä jeho príjmy a výdavky. Dôraz pri posúdení úverovej

schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

27. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, a z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci nebola alebo nemohla byť preukázaná.

28. Žalobca má v prvom rade povinnosť tvrdenia. Na podporu svojho tvrdenia v zmysle ustanovenia §132 CSP je žalobca povinný označiť dôkazy, ktoré podľa jeho názoru môžu prispieť k objasneniu veci a zároveň je povinný ich k žalobe pripojiť, ak to ich povaha pripúšťa.

29. Odvolací súd zdôrazňuje, že strana, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i tú stranu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých a vykonaných dôkazov, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie.

30. Pokiaľ ide o skúmanie bonity klienta, súd prvej inštancie listom zo dňa 28.7.2020 vyzval pôvodného žalobcu A. na zaslanie všetkých dokladov, ktorými banka preverovala bonitu klienta. Na túto výzvu banka reagovala podaním zo dňa 17.08.2020, v ktorom uviedla, že predkladá potvrdenie o prevzatí dokladov a žiadosť o úver zo dňa 28.04.2014. Tvrdila, že spoločný príjem žalovaných je vo výške 1.300 eur (350 eur + 980 eur), výdavky na domácnosť 532 eura a existujúce záväzky 288 eur. Ukazovateľ schopnosti splácať (disponibilný zostatok) bol žalobcom vypočítaný ako rozdiel príjmov a výdavkov, ktorý predstavuje sumu 510 eur, pričom suma mesačnej splátky 251,75 eura je nižšej hodnoty. Na overenie tvrdených príjmov a výdavkov však pôvodný žalobca žiadne dokumenty nepreložil, ako správne konštatoval súd prvej inštancie. Hoci spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje, táto povinnosť však neznamená, že spotrebiteľ musí konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečiť ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov.

31. Na uvedenom závere nič nemení ani povinnosť spotrebiteľa podľa § 7 ods. 2 Z. z. poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Poskytnutie informácií zo strany žiadateľa o úver neznamená povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, teda preskúmať schopnosť žiadateľa splácať požadovaný úver aj inými prostriedkami než len tvrdeniami žiadateľa (najmä potvrdením o príjme, nahliadnutím do príslušných databáz a pod.).

32. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že pôvodný žalobca ako banka pri uzatváraní úverovej zmluvy nepostupoval s náležitou odbornou starostlivosťou pri skúmaní bonity žalovaných s poukazom na ustanovenie § 27 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Pokiaľ sa žalobca

odvolával iba na tvrdenia žalovaných v ich žiadosti o úver bez ich overenia, skúmanie ich bonity bolo nedostatočné a nezodpovedajúce odbornej starostlivosti očakávanej od banky. Nenáležité skúmanie bonity klienta, resp. podcenenie jeho bonity zo strany dodávateľa správne posúdil súd prvej inštancie ako konanie v rozpore s dobrými mravmi s dopadom na nárok žalobcu ako veriteľa na úroky a poplatky, ako aj na právo predčasne zosplatiť úver. Ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie splatná časť istiny (pri posúdení úveru ako bezúročného a bezpoplatkového) predstavovala sumu 6.389,71 eura a splatné poistné sumu 1.492,83 eura, a keďže žalovaní uhradili sumu 8.845,15 eura (7.352,32 eura na istinu a 1.492,83 na poistné) súd prvej inštancie správne žalobu zamietol. Splatný záväzok žalovaných z úveru (pri zohľadnení jeho bezúročnosti a bezpoplatkovosti) bol ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie splatený v celom rozsahu.

33. Za nedôvodné považoval odvolací súd aj námietky týkajúce sa posúdenia neprimeranosti dojednaného poplatku za upomienku vo výške 25 eur. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že sa jedná o poplatok, ktoré nie je primeraný, predstavuje skrytú sankciu vo vzťahu k žalovaným ako spotrebiteľom a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Súd prvej inštancie vzhľadom na spotrebiteľskú zmluvu správne ex offo skúmal dojednané zmluvné podmienky vo vzťahu k uplatneným nárokom. Z titulu uplatneného poplatku za upomienku v neprimeranej výške jeho náhradu vzhľadom na jeho neprimeranosť, ktorej výšku si spotrebiteľ nedojednal a na uzatvorenú štandardnú formulárovú zmluvu, ich nepriznal. Pri posúdení obsahu spotrebiteľskej zmluvy platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

34. Odvolací súd zastáva názor, že kým úrok vyjadruje cenu (odplatu) za úver, poplatky sú cenou za tzv. vedľajšie plnenie. Ak však má poplatok obstať z hľadiska súdnej kontroly podľa § 53 ods. 1 OZ, musí ísť o plnenie, ktoré je pre spotrebiteľa skutočné, ktoré znamená preňho význam, alebo inými slovami povedané, má pre spotrebiteľa pridanú hodnotu. A contrario plnenie, ktoré prevažne nie je v záujme spotrebiteľa, je plnením, za ktoré môže ísť o poplatok neprijateľný.

35. Upomienka nemôže mať sankčný charakter. V opačnom prípade by mala skutočne povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné a netransparentné. Zmyslom upomienky je upozornenie a súčasne výzva pre dlžníka, aby si dodatočne splnil svoju povinnosť, s plnením ktorej je v omeškaní. Účelom zaslania upomienky nemôže byť získanie majetkového prospechu vo forme finančnej sankcie voči spotrebiteľovi ako dlžníkovi, ktorá by prinášala majetkový prospech dodávateľovi. Možné náklady spojené s vyhotovením upomienky a jej zasláním sú nepochybne nižšie ako poplatok vo výške 25 eur. Tento poplatok nemožno chápať ani ako poplatok za službu, teda za plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi

36. Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od definície neprijateľnej zmluvnej podmienky vyjadrenej v rozsudku tunajšieho súdu vo veci 18Co 109/2011, cit.: „Odvolací súd zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napíňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)“.

37. Poplatok za upomienku vo výške 25 eur mesačne nie je v záujme spotrebiteľa. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou (ako sú poplatky za výzvy a poplatky za upomienky), predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie banky spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa.

38. Vo vzťahu k odvolacej námietke ohľadne určenia neplatnosti zmluvnej podmienky nachádzajúcej sa v článku III. Osobitné ustanovenia bod 4, odvolací súd konštatuje, že pri čiastočnom plnení peňažného

dlhu sa plnenie dlžníka podľa ustanovenia § 566 ods.2 OZ započítava najprv na istinu a potom na úroky (režim občianskeho práva), čo je pre spotrebiteľa výhodnejšie, ako keď pri plnení peňažného záväzku sa započíta platenie najprv na úroky a potom na istinu (režim obchodného práva). S poukazom na ustanovenie § 54 ods.1 OZ sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Nepochybne má spotrebiteľ prioritný záujem predovšetkým na úhrade istiny. Pri nezaplatení istiny totiž musí platiť úroky z omeškania, veriteľ môže odstúpiť od zmluvy (ak si to dohodli), úver predčasne zosplatniť a pod. Táto zmluvná podmienka je nepochybne na škodu spotrebiteľa, pretože nerešpektuje jeho vôľu a oprávnené záujmy a na druhej strane umožňuje dodávateľovi bezvýhradne presadiť jeho ekonomické záujmy, čím zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

39. Ústavný súd SR vo svojom uznesení IV. US 55/2001- 19 zo dňa 24.2.2011 uviedol: „Pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše, označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom“.

40. Táto zmluvná podmienka zakladá hrubý nepomer vo vzájomných právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je neprijateľná podľa generálnej klauzuly (§53 ods.1 OZ) a to z dôvodu, že zmluva umožňuje ľubovôľu dodávateľa v tak závažnej otázke, ako je rozhodovanie o účele platby, a teda svojvoľné rozhodovanie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky, nerešpektujúc pritom určenie účelu platby zo strany spotrebiteľa a potom je zmluva v tejto často hrubo nevyvážená. Ustanovenie zmluvy vedúce k opísanému stavu je v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ nie je spotrebiteľom osobitne vyjednané, ale je v rámci kontraktácie nadiktované v režime tzv. štandardnej typovej zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je v zmysle zákona absolútne neplatná. Dodávateľ finančnej služby oproti neznalému spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou mal a musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania (§ 4 ods. 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa) (pozri rozsudok Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 11Csp/27/2020 zo dňa 26.11.2020, v ktorom súd vo veci veriteľa A. určil, že zmluvná podmienka nachádzajúca v článku III. „Osobitné ustanovenia“ bod 4. Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 29.06.2012 v znení: „...Dlžník sa zaväzuje splácať Pohľadávku pravidelnými splátkami, periodicitou a do termínu dohodnutého v Základných podmienkach. Došlé sumy sa použijú najskôr na úhradu splatných nákladov, Poplatkov, Úrokov z omeškania , úrokov a istiny, a v tomto poradí.“ je n e p r i j a t e ľ n o u zmluvnou podmienkou).

41. Odvolací súd preto postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok okrem výroku I. ako vecne správny potvrdil.

42. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaní boli úspešní, no v priebehu odvolacieho konania im žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

43. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).